

30ste zondag door jaar C

Lc. 18, 9-14

Het gebeurt met enige regelmaat dat in het Evangelie de dingen op hun kop worden gezet, en het Evangelie van vandaag is daar een mooi voorbeeld van. We komen om te beginnen een Farizeeër tegen. In Jezus' tijd waren dat meestal zeer achtenswaardige mensen. Ze kenden niet alleen de wet, maar onderhielden ze ook: dat dwong oprechte eerbied af. De tollenaars daarentegen werden geminacht en gehaat door de Israëlieten. Om te beginnen waren het collaborateurs die namens de Romeinse bezetter belasting inden: dan maakt ge u al niet populair. Maar bijna allemaal eisten ze ook een hoger bedrag dan door de bezetter was vastgesteld. Dat supplement verdween dan natuurlijk in hun eigen zak. Dat maakte hen, naast collaborators, ook tot gehate afpersers. Nu wordt zo'n achtenswaardige Farizeeër door Jezus geblameerd, terwijl Hij die rotte appel van een tollenaar de hemel in prijst. Waarom?

Nu is het goed om te merken dat Jezus bij die Farizeeër niet zijn kennis en naleven van de wet afkeurt, en ook niet zijn vasten en giften. Wat wél afgekeurd wordt is het feit dat hij zich op grond van zijn religieus gedrag verheven acht boven de rest van de mensheid en zich zelfs gerechtigd voelt die rest te minachten. De evangelist geeft heel exact de bedoeling weer van Jezus: Hij vertelt dit ten bate van hen "die, overtuigd van eigen gerechtigheid", anderen minachten.

Anderzijds prijst Jezus bij die tollenaar niet zijn verachtelijk collaboreren en nog minder zijn onwettig afdwingen van geld. Wat Hij wél apprecieert is zijn deemoed, zijn nederigheid, zijn rouwmoedig hart en zijn nood aan verlossing. Het zijn die gevoelens en houding die hem gerechtvaardigd naar huis doen gaan, terwijl die Farizeeër de gevangene blijft van zijn hoogmoed en zelfgenoegzaamheid.

Wellicht zonder dat we ons ervan bewust zijn, lijken veel westerse gelovige mensen sterker op die Farizeeër dan op die tollenaar. Ze gaan graag prat op hun verwezenlijkingen en kunnen zich nog nauwelijks inbeelden dat ze iets met zonde te maken zouden hebben. Aan "verlossing door Christus" is nauwelijks nog behoefte. Als ge het met westerse gelovigen al over verlossing wilt hebben, dan moet het iets zijn wat ze zelf kunnen bewerkstelligen. Maar "verlossing door het bloed van Christus" is voor de meesten een soort mythologie waar ze geen kant meer mee op kunnen. Geen wonder dus dat de Eucharistie in het westen vaak is uitgehold tot alleen maar "breken en delen" en sociaal-politiek gepraat.

Gelukkig zijn er onder de moderne gelovigen ook nog mensen die meer lijken op die tollenaar: die weten dat ze fouten maken en die niet naast hun schoenen gaan lopen bij het goede wat ze doen. Mensen die in alle bescheidenheid en vaak op de achtergrond doen wat gedaan moet worden, en daarbij beseffen dat het niets is om zich op voor te laten staan, dat hun uiteindelijke verlossing een

genade is en niet iets wat ze kunnen afdwingen. Het zijn zulke mensen die in onze tijd de Kerk overeind houden en redden, waarschijnlijk zonder dat ze het zich bewust zijn. Amen.

Johan Goris, pastoor